

Крик-трава

Худякова Даша

Даша Худякова

Казка:

Крик-трава

2004р

Багато знаю я казок
І назбирала їх візок,
Розповідала б цілий вік -
Пливуть вони немов потік.
Одну найкращу казку маю,
Й хоч через неї час я згаю,
Все ж розповім, товариші,
Бо діло мені до душі.

І
Жила колись, в селі сім'я
І дуже дружна, як моя,
Чоловік із жінкою одні,
Проте веселі мали дні.
А були вони тоді
Вродливі, сильні, молоді,
Змогли б віддати за любов
Усе, і навіть, власну кров.
Чоловік був чоботар,
Мав від Бога цінний дар
Бо таких гарних чобіт,
Ще не бачив й досі світ.
Жінка також, дуже вміла
І без діла не сиділа,
Хоч здавалася рудою,
Не назвеш цього бідою.
Їх життя було прекрасне.
Та свіча колись погасне,
Так і в них настав час мук,
Час для сліз і для розлук.
Прокляли цю родину злі люди,
Бо від заздроців лопались груди.
Зло заклали у цвіті вишневім,
В невеличкім садочку травневім.

Захворіла невдовзі жінка,
Через те, що невидима стінка
Їй здоров'я і щастя закрила,
Опустивши тяжкі свої крила.
Лікарі не знали, що з нею,
Відбувалися зміни з душею.
Так, потрохи, вона загубала
Та уроки сновиддя вивчала.

II

Чоловікові мовила слово,
Навіть зовсім випадково,
Та тоді на добро і на горе,
Додала ще слів з ціле море:
"Чоловіче мій любий, зоре,
Я і в день, і вночі бачу горе.
З цим зробити нічого не можу,
А любов твоя допоможе.
Я за тебе так боюся,
Цілий день лише й молюся.
Ти послухай, це важливо,
Хоч, здається, неможливо.
У садку, у нас, є вишня
Зріж її - вона там лишня.
Сила зла в ній залягає
Де добро безсилля має

.
Як побачиш в домі паву,
Перетворишся на лаву.
А в селі задзвонять дзвони -
То почнуться перегони.
Водиці сусіда нап'єшся
Так на місяць засмієшся.
Не візьми kota на руки
Бо почнуться гіркі муки.

Подивилась жінка здаля
І, тихесенько, знов промовляє:
"Розумій, чоловіче усякі дива,
Є на це у людей, на плечах голова.

III

Чоботар все мружив очі
Та не спав до полу ночі.
Вранці жінка промовляє,
А у нього серце крає:
"Маю ранок зі слова почати
Бо тобі ще одне треба знати:
Ти повинен знайти, ту рослину,
Що врятує мене від загину.
Тримай, милий, мою хустку
І збирайся у відпустку.
Крик-траву мені знайди
Та додому швидше йди.
Де шукати? Сам зрозумієш,

Йди за серцем, чого ти німієш?
Її вигляд? На мене схожа,
Руда й колоча, як рожа.."
Чоловік побивався із горя,
Перешкодила щастю їх, доля.
Він, "поранений," речі складав
І коханій, від серця, обіцянку дав:
"Я знайду тобі, люба, рослину
Бо без тебе, краще загину.
Обіцяю принести скоріше,
Бути з тобою найкраще й миліше.
Ти одужаєш, я обіцяю,
Ми з тобою ще вип'ємо чаю,
Має бути все так як раніше,
Ані гірше, ані сумніше.

IV

Небо, де світяться хитрі зорі,
Садок, в якому води прозорі,
Повільно впадали у тихий сон,
Беручи живе із собою в полон.
У тім саду, у даліні,
З кентавром жив на однині
Людина-звір, людина-птаха,
Не молодий, а у літах.
Цей чоловік у пізню пору
Завжди іде один із двору,
Кентавру віддає ключі
І десь зникає уночі.
Лиш тільки ранок настає,
Про себе знати він дає.
Повірте, він -природи син,
У світі є такий один.
Ім'я дали йому Наір,
Він мужній повелитель гір.
Зумів всі гори без зупинки
Наір здолати в дві хвилинки.
Син Природи повертався раз
(Тоді був дуже ранній час)
І побачив в якусь хвилину
Недалечко одну людину.
Незнайомиць був тугою вбитий,
На лиці навіть дуже сердитий,
Від великої болі стогнав
І повільно, мов кіт, шкандибав.
Наір добре серце мав,
Що чоловік хороший-точно знав
І він спитав: "Допомога потрібна?"
А той всміхнувся:"Так, відповідно."

V

Гість Миколою назвався,
Бути чемним намагався.
Потім взяв себе у руки
Й розповів свої муки:

"Моя жінка тяжко хвора
І для неї я підпора.
Та на жаль, не з нею нині
Й не дивлюсь у очі сині.
Все ходжу по білім світі,
Думки дуже сумовиті.
Крик-траву знайти я маю,
Стільки часу вже шукаю

.
Не знайду - так жінку втрачу
Я про це подумав, плачу.
Без коханої і миті
Сил не має, щоб прожити."
Ці слова він тяжко мовив,
Залишитися - відмовив.
Аж садок в цей час притих,
А Микола знов до них:

"Час іти мені в дорогу.
Дякую за допомогу.
Мав я ще поговорити,
Щоб хоч якось далі жити.
А тепер вас покидаю.
Від турбот своїх звільняю.
Вік підтримки не забуду
І зустрітись радий буду."
Тільки крок один зробив,
Як Наір його спинив.
І сказав, що допоможе,
Адже він багато може.

VI

Розповідати став виразно,
Що й кущу було все ясно,
Про загадкове царство трав,
В якому не існує прав.
Ні прав людини і рослини
Ані комахи і пташини,
Бо править царством цар,
Який у захваті від чар.
Тому, це місце чарівне.
Життя й краса там головне.
Тож цар зробив усіх рослин
Живими й мудрими, як він.
Вони здатні розмовляти
Та не вміють сумувати.
Ще й характери в них різні:
Одні добрі, інші - грізні.
Говорять люди, що в тім царстві
Живуть всі трави у багатстві.
Вони самі про себе дбають:
І одягають й поливають.
А Син Природи був там раз,
Не зустрічав кращих окрас,
Ніж пишні трави у гаю,

Що дарують радість солов'ю.

І так Миколі мовив він:
"Багато в царстві є рослин.
Знайдеться там і крик-трава,
Така ж красива і жива.
Разом рушаймо у похід
І захищу тебе від бід.
Бо гарну силу маю я,
А ліс і степ - моя сім'я."

VI

Син Природи в дорогу пішов,
А Микола хвилину знайшов
І з кентавром прощатися став;
А кентавр до нього сказав:
"Із Богом, друже мій, рушай,
Але одне не забувай:
В усьому завжди мудрим будь,
Так подолаєш довгий путь."
Два дні і ніч вони ішли,
До царства трав ще не дійшли,
А зупинились відпочити,
Щоб свої сили відновити.
Як зібрались йти в дорогу,
Підвернув Микола ногу.
І в цю мить, ніби ворони,
З неба линули дракони.
Вперше їх Микола бачить.
Звісно, з цього він не плаче,
А іде на поміч другу,
Подолавши страх і тугу.
Син Природи час не гає,
Образ лева обирає.
Так Миколу захистив він,
Хоч ніщо не мав в загін.
А дракони дуже сильні,
На землі і в небі вільні
Застосовували силу,
Для людей не дуже милу.
Так як полум'я пускали,
Свою землю захищали.
Та Микола й Син Природи
Однієї дійшли згоди.

Грифом Син Природи став.
Так він добрих мук зазнав,
Вчепитися в нього Миколі звелів,
А потім із ним у небо злетів.

VII

Від драконів врятувались
І до царства трав дістались.
Їх рослини привітали
Й навіть пісню заспівали:

"Щиро любим ми гостей,
Як прекрасний світ оцей.
Забувай, скоріше, справи,
Тут знайдеш лише забави.
Царство наше просто казка,
Сон ясний і ніжна ласка.
Почувайся, як удома,
Не завадить, навіть, втома."
Довго їх там пригощали
І турбот вони не знали.
Та Микола не забув,
Нащо він сюди прибув.
До царя став прямувати,
Крик-траву схотів придбати.
Та не знав, що біля трону
Цар тримав ще й охорону.
Охоронці - дуби сильні,
Височенні, проте, пильні.
Загадками розмовляють
І дорогу закривають.

Як побачили Миколу,
Нахилилися додолу.
Роздивилися уважно
І промовили поважно:

"Як вгадаєш слово ти,
До царя зможеш пройти.
А як ні - підеш додому,
Вибирати тобі самому.
Те, що треба відгадати,
Восени вміє літати.
Взимку повністю зникає,
Навесні знов виростає."
І Микола думать став,
Що за слово - він не знав.
Попросив ще прочитати,
Аж тоді він міг сказати:
"Листя", - і почав чекати, -
Правильно - чи ні, як знати?"
Два дуби на нього подивились,
І повільно, для Миколи, розступились.
ІХ

Цар сидів в квітучім троні
І тримав щось на долоні,
А Микола подивився
Та низенько поклонився.
Цар, побачивши, сказав:
"Довго я гостей не мав.
Добре, що Ви завітали,
А Вас трави привітали?"
Тут Микола розповів,
Хто його сюди привів,
Як їх добре тут зустріли
Й що вони вже відпочили.

Цар, як розповідь почув,
Радість на душі відчув.
"А тебе як, друже, звати,
Маю право я це знати?"

В них швидка була розмова.
Але йшла відверта мова.
Й зрозумівши, в чому річ,
Цар насупився, мов ніч.
"Крик-трава - одна з найкращих,
Хоч з упертих і ледачих.
Просто так віддати не можу,
А з завданням - легко зможу.
Хоча ні... Тебе так шкода...
В тебе сила є і врода.
Жінка також, мабуть, гарна
Та робота ж буде марна.
Згоден Крик-траву віддати
Лиш твоє взуття забрати.
Гарні в тебе черевички
Їх позбудься, - залиш звички."
Микола відчув себе тоді,
Ніби риба у воді.
Не радів ще так ні разу,
Й черевички зняв одразу.
Х
Повернувшись до Наїра
Піросла в Миколі віра.
Крик-траву узяв у руки
І почув вже перші звуки:
"Обережніше зі мною,
Не стерплю я більше болю.
Знай: боюся вітру й грому,
Через них приймаю втому.
Шкідників-жуків - цураюсь
Їх побачу - то ховаюсь.
Я травичка не простенька
Сонцю рівна, молоденька.
Не стискай мене, вже годі!
Це зашкодить моїй вроді.
Краще дай води напитись
Відпочити та умитись."
Проводжав їх цар журливим,
Гаєм пишним і красивим.
Й розповів їм на прощання
Свої мрії й сподівання.
А коли дійшли до брами,
Головної між світами,
Цар поглянув на рослину,
Мов на злякану дитину.
"Вона зветься Крик-травою
Бо кричить і зве до бою.
Небезпеку чує дику -
Й знов не обійтись без крику.

Будете позаду брами,
Стукніть три рази ногами.
Мить розвіє в Траві чари
Та розгонить в небі хмари.
Крик-трава стане простою
Бо загубить мову-зброю.
Після цього ви рушайте
Й царство це не забувайте!"
Крик-трава сльозу вронила,
Перенести це несила.
Та ніхто цього не бачив
І за скромність не віддячив.
Бо вона вже не кричала,
А тихесенько ридала:
"Від родини віднімають,
І саму мене вбивають".
XI

Вже не вірилось Миколі,
Що втекли дні злої долі.
Він мандрував по чужині
І думи пережив сумні.

З ним, як брат, Наір надійний.
Він без нього самостійний
Тут ходив би сотні раз,
Загубивши цінний час.
Розпрощались швидко друзі
І разом віддалились тузі.
Не любили розтавання,
Але мить була остання.
Чоботар сказав: " О, друже,
Ти не ставився байдуже
До усіх моїх страждань,
Поряд був, без дорікань.
Допоміг знайти рослину,
Ніби рідний батько сину.
Рятував від небезпеки
Й затінок шукав від спеки.
Ти найкращий друг для мене.
Та життя таке шалене !
Все жене у рідну хатку,
Підхопивши добру згадку".
Так розходились додому.
Та Наірові й самому
Було гірко в ті хвилини,
Як в холодні хмурі днини.
XII

Дуже довго йшов додому,
Поборов і біль, і втому.
Сну Микола не скорився,
На порозі в дім з'явився.

Рідний дім! Садок вишневий!
Щастя день приніс липневий.

Все тут рідне, все чудове,
Все найкраще й малинове.

Радість дух перехопила,
Спогади життя збудила.
І сказала: " Тут ти вільний,
Всім захищений і сильний".
Любо так було Миколі,
Він сказав "Спасибі!" доли.
Жінку полетів шукати,
Щось важливе їй сказати.
"Де ти, люба, не ховайся,
З моїм серцем так не грайся!
Я приніс, що ти просила,
Саме те, що говорила.
І почув Микола кроки...
Озирнувся в різні боки -
Хтось повільно наближався,
Між деревами ховався.
Чоботар зрадив даремно.
У очах зробилось темно,
Як побачив стару бабу,
Схожу на велику жабу.
"Де ж ти був - , вона спитала,
Тебе жінка так чекала...
Кожен день терпіла муки,
А найгірше - час розлуки.
Жінка Ваша, була мила.
Її вбила темна сила,
Цим вчинивши сильне горе.
Так, життя таке суворе."
Мить мовчання враз настала.
Назву "шок" вона дістала.
Запитав Микола тихо:
" Вона вмерла? Що за лихо!"
Баба лиш йому кивнула,
Спину у дугу зігнула,
Й, не сказавши більш нічого,
Почалапала від нього.

XIII

Після довгих мандрювань
Шлях привів знов до страждань.
Що ж з Миколою зробилось ?
Серце майже вже не билось.
Він побіг, знайшов могилу,
За межею, коло тину,
Там упав, згорав від сліз,
Груди до землі притис.
І довго він ось так страждав,
Про Крик-траву коли згадав,
На могилі дружини її посадив
Та гіркими сльозами рослину полив.

XIV

Сумно стало жити Миколі,
Час минув, не зникли болі.

Він тужив аж до світання
І втомився від чекання.
Задрімав, ночей не спавши,
Від життя всіх мук зазнавши,
Й звістка-сон йому приснилась,
Крик-трава в якій з'явилась.
"В твоїм серці є ще сила, -
Так травичка говорила, -
Ще знайди в собі терпіння
Й не забудь моє веління.
Радість на тебе чекає велика,
Краще про долю подумай без лиха.
Прощу тебе я раніше вставати,
Йти на могилу мене поливати."

Вранці Микола зібрався раненько,
Лійку узяв, і вдягнувся тепленько.
Там на могилі він так здивувався,
Дуже зрадив, а тоді хвилювався.
Крик-трава велика стала,
Бо вогнем вона зростала.
Колір рудий свій вона не змінила,
Цим, ніби сонце, до себе манила.

XV

Як зійшло в хатинці сонце,
Хтось постукав у віконце.
Чоботар, мов схаменувся,
Й до віконця потягнувся.
Засвітило сонце в нього,
Плач дитячий, це від кого?
Швидко вибіг на ганок,
І зустрів свій добрий ранок.
Як відкрив Микола двері,
Оселівся мир в оселі.
Там лелеку він побачив,
І за це йому віддячив.
У корзинці з пелюшками,
Розмальованій пташками,
Спало крихітне дитятко,
Що промовить слово "татко".
Це була дочка руденька.
Ой, яка ж вона гарненька!
Всі у доньці маму бачать,
А Микола з щастя плаче.
І в турботах та забавах
Час летів, немов на гавах.
Постарішав наш Микола,
Квітнула донька довкола.

З Крик-травою що? Хто знає?
Вона в царстві трав гуляє!
Свою місію зробила,
Шлях додому проробила.

Чи існує в світі диво?

Хтось за диво вип'є пиво,
А хтось скаже: "Не існує"
Й все життя, чомусь, сумує.
Я, насправді, в нього вірю,
Шлях цікавий собі сію.
Вірте, друзі, в справжнє диво,
Живіть весело й красиво.

(с), 2004